ANNONSE

Flyktninger flest kommer fra syv land

FOTO: ERIK BERGLUND

Flyktningene i Norge har kommet i puljer, drevet av forhold i hjemlandet. På slutten av 1970- og begynnelsen av 1980-tallet la mange vietnamesere på flukt fra landets kommunistiske styre. På vei over havet ble de reddet av blant annet norske skip. Denne familien er kommet trygt om bord i lastebåten «Lysekil» i 1979.

De siste 40 årene har Norge tatt imot flyktninger fra alle verdens hjørner. Når og hvorfor kom de – og hvordan har det gått med dem?

Arnfinn Mauren

3. sep. 2015 15:50 22. juli 2017 03:05

ANNONSE

CHILE

Antall: I dag bor det ca. 5000 personer med flyktningebakgrunn fra Chile i Norge.

Når kom de til Norge? Fra 1973 til 1982 fikk i alt 824 chilenske statsborgere oppholdstillatelse i Norge, men flere kom også på slutten av 1980-tallet.

REUTERS/NTB SCANPIX

Pinochets kupp gjorde slutt på det sosialistiske styret til Salvador Allende, og mange av støttespillerne hans ble drept.

Hvorfor? Etter at den sivile regjeringen ble styrtet i et militærkupp i 1973, ble general Augusto Pinochet innsatt som president. Mange på venstresiden ble drept eller arrestert i dagene etter kuppet. Etter 11 dager ble grensene åpnet. Mange forlot landet for å berge livet. Juntaen stoppet dem ikke, de sendte folk i eksil nærmest for å bli kvitt opposisjonen. Ny politisk og økonomisk uro i perioden 1987–1989 førte til at flere flyktet fra landet. **Hvordan har det gått?** Chilenere har et langt mer spredt bosetningsmønster enn andre flyktningegrupper. Det er også en stor andel chilenere som har stiftet familie med nordmenn eller personer fra andre land. Arbeidsledigheten er lavere enn blant innvandrere generelt, og det er mindre forskjell mellom kvinner og menn på dette feltet enn det som er vanlig blant flyktninger.

Vil du vite mer: I kronikken [På en stadion i Santiago] og et [tilsvar] diskuteres Chiles historie under Pinochet.

FAKTA: FLUKT I TALL

I fjor innvandret det knapt 50.000 ikke-nordiske statsborgere til Norge. Ca. 7000 av disse var flyktninger.Ved inngangen til 2015 var 188.100 personer med flyktningebakgrunn bosatt i Norge.Personer med flyktningebakgrunn består av alle som selv har flukt som innvandringsgrunn, samt

ERIK BERGLUND

Dette bildet av journalist Erling Borgen og den lille vietnamesiske gutten på lasteskipet «Lysekil» i 1979 ble et symbol på det tragiske, men også mulighetene for de vietnamesiske båtflyktningene.

VIETNAM Antall: Det bor ca. 11.000 personer med flyktningebakgrunn fra Vietnam i Norge.

Når kom de til Norge? Noen kom like etter Saigons fall i april 1975, men hovedtyngden kom i tidsperioden 1978–1982.

Hvorfor? Etter at kommunistene tok kontroll over Sør-Vietnam, ble mange av dem som hadde støttet den sørvietnamesiske regjeringen forfulgt og fengslet. Det er anslått at over én million forsøkte å flykte, mange av dem i små båter. Vietnameserne fikk derfor navnet båtflyktninger. Mange ble plukket opp av norske skip.

Hvordan har det gått? Vietnameserne beskrives som noen av de best integrerte flyktningene i det norske samfunnet. Ni av ti har norsk statsborgerskap. Blant annet fremheves lav arbeidsledighet og høy utdanningsprosent blant annengenerasjons vietnamesere. Andelen som bor i Oslo er også lavere enn den er i de fleste flyktningegruppene.

Vil du vite mer: Den lille gutten på det som ble Årets bilde i 1979 (over) kan du bli bedre kjent med her, og du kan se 13 ikoniske bilder fra krigen.

GEMUNU AMARASINGHE/AP/NTB SCANPIX

Tamiltigre, som de kalles, på vei mot kamp for å gjøre deler av Sri Lanka til et selvstendig land.

SRI LANKA **Antall:** Ca. 7000 personer med flyktningebakgrunn, de fleste tamiler fra den nordlige og østlige delen av Sri Lanka.

Når kom de til Norge? De fleste kom mellom 1983 og 1990. Noen kom før krigen, andre er også gitt politisk asyl etter at borgerkrigen ble avsluttet.

Hvorfor? Borgerkrigen på Sri Lanka, som startet i 1983 og varte i 26 år, skapte flere bølger av tamilske flyktninger. Under krigen flyktet tusenvis av sivile med båt over til India, hvor det ble opprettet flyktningeleirer. På det meste bodde flere hundre tusen i disse leirene, mange fikk opphold i Europa, Canada, USA og Australia.

Hvordan gikk det med den? Tamilene er blitt kjent for å være noen av de mest arbeidsomme flyktningene i Norge. Ikke minst har fiskeribedrifter langs kysten nytt godt av arbeidskraften deres. Det er lav arbeidsledighet. De har den høyeste yrkesdeltagelsen blant ikke-vestlige innvandrere – med over 70 prosent. Samtidig har de hatt en sterk kultur for å ta vare på egne tradisjoner.

Vil du vite mer: Norge prøvde desperat å redde freden på Sri Lanka. Og Mukunthan kom til Norge som fireåring, men ble likevel geriljasoldat i jungelen på Sri Lanka midt på 80-tallet.

AMEL EMRIC/AP/NTB SCANPIX

Flere massegraver ble funnet etter krigen. Her identifiseres bosniske muslimeri et område som ble kontrollert av serbere.

BOSNIA Antall: Det bor ca. 12.000 personer med flyktningebakgrunn fra Bosnia i Norge.

Når kom de til Norge? De aller fleste kom under Bosnia-krigen mellom 1992 og 1995. Bare i 1993 tok Norge imot 12.000.

Hvorfor? Under Bosnia-krigen kjempet ulike grupperinger om kontrollen over Bosnia-Hercegovina, i det som var den blodigste av krigene på Balkan etter oppløsningen av det tidligere Jugoslavia. Over 55.000 sivile ble drept og 1,8 millioner flyktet fra kampene. Innbyggertallet i Sarajevo ble halvert under krigen.

Hvordan har det gått? Evalueringsrapporter har konkludert med at de er velintegrert i det norske samfunnet. Sysselsettingen er langt over gjennomsnittet for innvandrere, de aller fleste har høyere utdanning, de topper inntektshierarkiet blant innvandrere, og norskferdighetene er gode. De er også spredt over hele landet – bare 13 prosent bor i Oslo.

Vil du vite mer: 21 år gamle Kår Emil Brændeland var i Bosnia og skrev dagbok fra helvete om hva han opplevde. 20 år etter fikk han Norges høyeste utmerkelse for sin innsats som sanitetssoldat.

Voldtekt er et mye brukt våpen i krig. Etter krigen i Bosnia ble noenfor første gang dømt for det.

HUSSEIN MALLA/AP/NTB SCANPIX

I januar 2003 viste Saddam Hussein makt med en stor militærparade. Etterpå gikk det bare nedover for diktatoren.

IRAK Antall: Det bor ca. 20.000 personer med flyktningebakgrunn fra Irak i Norge.

Når kom de til Norge? De aller fleste – over 80 prosent – har kommet de siste ti årene.

Hvorfor? I mars 2003 gikk en amerikanskledet styrke til angrep på Irak. Krigen ble utkjempet både mellom denne styrken og irakske opprørsstyrker og mellom ulike grupper i Irak. Den sendte millioner av irakere på flukt.

Hvordan har det gått? Irakerne kommer dårlig ut på flere av indikatorene som brukes for å evaluere integreringen. Bare 42 prosent i alderen 15–74 år er sysselsatt. De scorer også lavt på utdanning, inntekt og valgdeltagelse. En av årsakene er at de fleste har hatt kort botid i Norge.

Vil du vite mer: Hvor godt husker du det som skjedde i Irak før og etter USAs invasjon i 2003? Vi har samlet noen av de mest kjente sitatene fra de viktigste aktørene. Og disse 11 punktene forklarer hva som fortsatt skaper uro i landet.

ABDIGANI HASSAN/REUTERS/NTB SCANPIX

Somalierne i Norge er ikke her etter en avsluttet krig, men på grunn av en pågående borgerkrig. Bildet er fra en selvmordsaksjon mot en militær treningsleir i slutten av august.

SOMALIA Antall: Det bor ca. 26.000 personer med flyktningebakgrunn fra Somalia i Norge. Det er den tredje største innvandrergruppen i Norge, bak svensker og polakker.

Når kom de til Norge? De aller fleste har kommet de siste 15–16 årene, halvparten de siste fem-seks årene.

Hvorfor? Landet har vært kontinuerlig rammet av borgerkrig og konflikter siden diktatoren Maxamed Siyaad Barre ble styrtet i 1991. Konflikten har resultert at landet nærmest har gått i oppløsning. Det er anslått at mellom 300.000 og 400.000 er blitt drept siden krigens begynnelse.

Hvordan har det gått? Det har vært store utfordringer knyttet til integreringen av somaliere. Nesten halvparten av dem bor i Oslo. Mange har store barnekull og lav utdanning. Arbeidsledigheten er stor. Yrkesdeltagelsen er under 30 prosent. Somaliere er også overrepresentert på kriminalstatistikken.

Vil du vite mer: I kronikken Er målet å gjenskape Norge i andre land? stilles det spørsmål ved forståelsen av at Somalia er et land uten et fungerende sivilsamfunn, bestående stort sett av pirater og potensielle terrorister.

UDI mistenker at over 100 norsksomaliere kan ha løyet om hvem de er og hvor de kommer fra. Mubarak Haji Ahmed, som overlevde terrorangrepet på Utøya, er en av dem som kan måtte reise.

BAZ RATNER/REUTERS/NTB SCANPIX

Det er farlig å være uenig med myndighetene i Eritrea. Men eritreere utenlands demonstrerer mot regjeringen.

ERITREA Antall: Det bor ca. 14.000 personer med flyktningebakgrunn fra Eritrea i Norge.

Når kom de til Norge? De fleste har kommet de siste fem årene. I 2013 var eritreere den største gruppen som søkte om beskyttelse i Norge.

Hvorfor? En FN-rapport har beskrevet menneskerettighetssituasjonen i landet som «ekstremt elendig». Diktatoren Isaias Afewerki har forsøkt å skape et gjennommilitarisert samfunn, der de som unndrar seg en nærmest evigvarende militærtjeneste risikerer strenge straffer. FN rapporterer om vilkårlig fengsling og henrettelser. En stor andel av dem som har omkommet i flukt over Middelhavet, skal ha kommet fra Eritrea.

Hvordan har det gått? Den korte tiden de har vært her, påvirker nok eritreernes plassering på integrasjonsbarometeret. Etter somaliere er flyktninger fra Eritrea de med lavest yrkesdeltagelse.

Vil du vite mer: Eritreere i Norge frykter en avtale om tilbakesending. De misforstår, svarer statssekretær Jøran Kallmyr (Frp).

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Integrerings— og mangfoldsdirektoratet

Verdens åtte nye murer

Hvem er smuglerne som sender folk over Middelhavet?

Tusenvis kom i 2002, flertallet fortsatt uten jobb

Gir matmangel skylden for flere kriger

ANNONSE

INTEGRERING +

MIGRANTKRISEN I EUROPA +

ANNONSE

SISTE FRA NORGE

Mer sommervær til uken – over 25 grader flere steder

Fortsatt kritisk etter at bil kjørte utfor fergekaia i Svolvær

Årdal så et slags distriktsopprør i distriktet. Derfor fosser Senterpartiet frem.

Tenåringer skadd i alvorlig MC-ulykke i Hordaland

Fortsatt livstruende for voldsskadet mann fra Horten

Mener bompengestriden har stjålet fokuset fra lokalpolitikken

SJEFREDAKTØR/ADM. DIREKTØR Espen Egil Hansen

POLITISK REDAKTØR Trine Eilertsen

NYHETSREDAKTØR Tone Tveøy Strøm-Gundersen

FEATUREREDAKTØR Lillian Vambheim

UTVIKLINGSREDAKTØR Eirik Hammersmark Winsnes

Tipstelefon 02286

Send Nyhetstips på epost

Tips via secure drop

Debattinnlegg på epost

Kundeservice

Annonsere i Aftenposten

| Personvern og Cookies |

Aftenposten sentralbord tlf. 22 86 30 00.
Adresse, Akersgata 55, 0180 Oslo.

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.